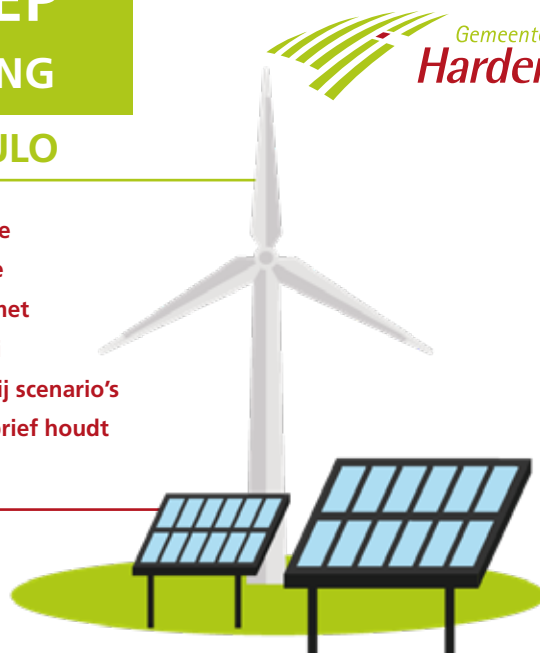

OMGEVINGSADVIESGROEP VOOR DUURZAME ENERGIEOPWEKKING

BERGENTHEIM | KLOOSTERHAAR | SIBCULO

Het gebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo is door de gemeente Hardenberg aangewezen als 'pilotproject' voor het opwekken van duurzame (wind)energie. Een Omgevingsadviesgroep is op verzoek van de gemeente met deze opgave aan de slag gegaan. In de Omgevingsadviesgroep zitten allerlei belanghebbenden uit het gebied. Op verzoek van de gemeente verkennen zij scenario's op welke manier de grote opgave in deze omgeving past. Met deze nieuwsbrief houdt de Omgevingsadviesgroep u regelmatig op de hoogte.

De opgave voor duurzame energie in gebied Bergentheim-Kloosterhaar-Sibculo

Uit een verkenning van de gemeente Hardenberg blijkt dat in het gebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo ruimte is voor windmolens.

De gemeente Hardenberg heeft ambities op het gebied van duurzaamheid. De doelstelling voor 2030 is dat 30% van alle gebruikte energie in de gemeente duurzaam wordt opgewekt. De doelstelling voor de jaren daarna ligt nog hoger. Er zijn al verschillende projecten uitgevoerd of in voorbereiding, zoals zonneparken en bio-energieprojecten. Ten zuiden van Dedemsvaart is windpark De Veenwieken in aanbouw.

In 2017 werd 18,6 % van alle gebruikte energie in de gemeente Hardenberg duurzaam opgewekt. Dat percentage loopt naar verwachting op tot 21,9 % duurzaam opgewekte energie in 2020. (bron: Energiemonitor gemeente Hardenberg). Om de doelstelling voor 2030 te halen moet volgens de gemeente nog veel meer gebeuren. Daarom heeft de gemeenteraad van Hardenberg in oktober 2017 vijf pilotprojecten aangewezen:

- Lutten Levert
 - Restwarmtebenutting Wavin
 - Windenergie in het gebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo
 - Windenergie langs de provinciale weg N36, ten zuiden van de rotonde Witte Paal
 - Grootschalige zon
- Meer informatie over de vijf pilotprojecten is te vinden op de website van de gemeente Hardenberg: www.hardenberg.nl/duurzame-energieopwekking

Deze vijf projecten kunnen een bijdrage leveren aan de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie. Eén van de vijf pilotprojecten is 'windenergie in het gebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo'.

Zoekgebied

Het zoekgebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo wordt aan de noordwestkant begrensd door Bergentheim, aan de noordoostkant door 't Lijntje, aan de zuidoostkant door Kloosterhaar en aan de zuidwestkant door de Kloosterdijk.

Waarom windenergie in dit gebied?

De gemeente Hardenberg heeft verkend wat de mogelijkheden zijn voor windenergie in de gemeente. Deze ruimtelijke verkenning is uitgevoerd door bureau Pondera. Hieruit blijkt dat het gebied tussen Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo, samen met nog zes andere gebieden in de gemeente, geschikt is voor het plaatsen van windturbines. Volgens de verkenning van de gemeente kunnen in dit gebied maximaal 20 'standaard' windmolens met een vermogen van 3MW gebouwd worden. De gemeenteraad van Hardenberg besloot in 2017 om dit gebied aan te wijzen als pilotproject en in dit gebied aan de slag te gaan.

Wilt u deze nieuwsbrief blijven ontvangen?

Deze eerste editie van de nieuwsbrief verschijnt eenmalig op papier. Volgende edities van de nieuwsbrief worden digitaal verstuurd. Wilt u de nieuwsbrief blijven ontvangen? Meld u dan aan voor de digitale nieuwsbrief. Ga hiervoor naar www.hardenberg.nl/omgevingsadviesgroep en vul het formulier in.

Samen met inwoners en belangengroepen

De gemeenteraad besloot ook dat dit pilotproject samen met inwoners, grondeigenaren en belangengroepen in het gebied verder vorm moet krijgen. Dat betekent dat de gemeente aan inwoners, grondeigenaren en belangengroepen heeft gevraagd om met één of meerdere scenario's te komen voor het opwekken van duurzame energie in het gebied. Vertrekpunt daarbij is het door de gemeente gemaakte scenario. In een zogenaamd 'referentiescenario' heeft de gemeente op verzoek van de inwoners, grondeigenaren en belangengroepen uitgewerkt hoe in het gebied met alleen windmolens duurzame energie kan worden opgewekt en

waar die windmolens kunnen staan. De inwoners en belangengroepen gaan hier kritisch naar kijken. De scenario's die zij maken, worden getoetst aan het referentiescenario.

Meer informatie

Op de website van de gemeente Hardenberg is meer informatie te vinden over duurzame energieopwekking in dit gebied. Ook staat hier een overzicht van de vragen die tijdens de informatiebijeenkomst in februari 2019 zijn gesteld, inclusief de antwoorden van de gemeente.

www.hardenberg.nl/duurzame-energieopwekking

De Omgevingsadviesgroep

De gemeente heeft inwoners, grondeigenaren en belangengroepen gevraagd om de opgave in dit gebied voor duurzame energie te helpen vormgeven. Hiervoor is een Omgevingsadviesgroep (OAG) gestart. Hieraan nemen ongeveer 25 mensen deel bestaande uit direct omwonenden, grondeigenaren en andere belangengroepen uit het gebied. Dat deze mensen met elkaar in gesprek zijn over de opgave betekent niet dat de deelnemers in de OAG allemaal voor (grootschalige) windenergie zijn. Kern van hun opdracht is dat ze met elkaar alle afwegingen voor of tegen verschillende scenario's op een rijtje zetten.

In februari 2019 organiseerde de gemeente Hardenberg een informatieavond over duurzame energieopwekking in dit gebied. Toen zijn inwoners, grondeigenaren of belangengroepen uitgenodigd om mee te denken en te doen in een Omgevingsadviesgroep. Belangstellenden konden zich hiervoor aanmelden. De omgevingsadviesgroep bestaat uit afgevaardigden van belangengroepen, van het bewonersplatform en van het grondeigenarenplatform. De Omgevingsadviesgroep is in het voorjaar van 2019 samengesteld en in september 2019 gestart.

Belangengroepen

De volgende belangengroepen die actief zijn in het gebied, zitten in de Omgevingsadviesgroep:

- Plaatselijk Belang Gouden Ploeg
- Plaatselijk Belang Sibculo: Plaatselijk Belang Bruchterveld
- Plaatselijk Belang Bergentheim
- Vereniging van Eigenaren Parc Moscou
- Realistisch Duurzaam Bergentheim
- Stichting Engbertsdijkvenen

Bewonersplatform

Het bewonersplatform is er specifiek voor inwoners die binnen een straal van circa 1.500 meter van het zoekgebied wonen. Het bewonersplatform komt iedere maand bij elkaar. Tijdens die bijeenkomsten wordt onder andere de vergadering van de Omgevingsadviesgroep voorbereid. Rob Rietveld van de Nederlandse Vereniging voor Omwonenden van Windparken ondersteunt het bewonersplatform en is voorzitter. Een aantal leden van het bewonersplatform wordt afgevaardigd naar de Omgevingsadviesgroep om de belangen van de inwoners te vertegenwoordigen.

Grondeigenarenplatform

De grondeigenaren in het gebied waar mogelijk windmolens gebouwd kunnen worden stemmen zaken met elkaar af in het grondeigenarenplatform. De gemeente Hardenberg ondersteunt de grondeigenaren hierbij. Ook dit platform komt maandelijks bij elkaar ter voorbereiding op de Omgevingsadviesgroep. Sommige grondeigenaren vertegenwoordigen het platform in de Omgevingsadviesgroep.

Onafhankelijk voorzitter en secretaris

De Omgevingsadviesgroep wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter: Jaap Jepma. Onafhankelijk secretaris Inge Hakkers-Bakker zorgt voor de verslaglegging en administratieve ondersteuning. Verderop in deze nieuwsbrief staat een interview met de onafhankelijk voorzitter.

Verslagen

Weten wat er in de Omgevingsadviesgroep besproken is? Lees dan de verslagen. Deze zijn nadat ze in de OAG zijn vastgesteld te vinden op www.hardenberg.nl/omgevingsadviesgroep.

De vraag aan de Omgevingsadviesgroep

De gemeente Hardenberg heeft de Omgevingsadviesgroep (OAG) gevraagd om de opgave voor het opwekken van duurzame energie in het gebied nader in beeld te brengen. Concreet is de vraag aan de OAG om hiervoor scenario's te maken.

In een scenario's staat op welke manier en waar in het gebied duurzame energie kan worden opgewekt en hoeveel duurzame energie dat oplevert. Denk hierbij aan een mogelijke opstelling van windmolens, maar ook andere vormen van duurzame energieopwekking zijn mogelijk als daarmee de door de gemeente gewenste opbrengst wordt gehaald. In een scenario staat ook hoe de inkomsten van bijvoorbeeld windmolens verdeeld kunnen worden en hoe inwoners van het gebied hiervan kunnen profiteren. En wie bouwt de eventuele windmolens? Is dat een marktpartij of wordt hiervoor een lokale energiecoöperatie opgericht? Over deze onderwerpen en vragen buigt de omgevingsadviesgroep zich. In de scenario's staan ook allerlei afwegingen die voor de inwoners belangrijk zijn. Denk aan de afstand van windmolens tot woningen, de inpassing in het landschap, de invloed op de natuur en draagvlak in de omgeving.

Vervolg

Naar verwachting komt de Omgevingsadviesgroep in de loop van 2020 met enkele scenario's. Het is bedoeling om aan inwoners van het gebied te vragen wat zij van de scenario's vinden. De Omgevingsadviesgroep bepaalt te zijner tijd hoe groot het gebied is waar inwoners gevraagd worden hun mening te geven. Uiteindelijk geeft de Omgevingsadviesgroep een advies aan het college van B&W van de gemeente Hardenberg over de manier waarop in dit gebied duurzame energie kan worden opgewekt. Het college van B&W doet op basis van dat advies een voorstel aan de gemeenteraad. De gemeenteraad weegt op basis van alle kennis af of het project wel of niet doorgaat en neemt hierover een besluit. Pas als de gemeenteraad een 'go' geeft, wordt het project concreet uitgewerkt en starten allerlei ruimtelijke procedures.

Omgevingsadviesgroep gestart: "We zitten er met 25 mensen, maar er hangen wel 100 petten aan de kapstok"

De Omgevingsadviesgroep is inmiddels vier keer bij elkaar geweest. Onafhankelijk voorzitter Jaap Jepma begeleidt de groep. Hij heeft veel respect voor de deelnemers. "Niemand zit er om te springen dat er windmolens in de achtertuin komen. Toch zitten de mensen vanuit de verschillende belangen met elkaar aan tafel om met deze opdracht aan de slag te gaan en met een zorgvuldig resultaat te komen. Iedereen beseft zich dat duurzame energie belangrijk is en dat niets doen geen optie is. 'Maar hoe dan?' is voor iedereen een lastige vraag."

Jaap Jepma (1967) is zelfstandig ondernemer in communicatie sinds 1999. Hij is veel actief als procesbegeleider in complexe processen in de thema's economie, ruimtelijke ontwikkeling en samenleving, waar de verbinding tussen mensen een belangrijke opgave is. In september is hij gestart als onafhankelijk voorzitter van de OAG.

Verantwoordelijkheid

Hij kijkt met tevredenheid terug op de eerste bijeenkomsten van de OAG. "We hebben in dit gebied te maken met een enorme opgave. Daarom vind ik het zo goed om te zien dat de deelnemers aan de Omgevingsadviesgroep hebben gezegd: daarvoor willen we verantwoordelijkheid nemen. Vanuit die houding zit men aan tafel. Dat vind ik knap. Vooral omdat dit een besluit van de gemeente is waar deze inwoners mee geconfronteerd zijn. Niemand zit er op te wachten dat er windmolens in de achtertuin komen. Want iedereen koestert de weidsheid, de historie en de ruimte van het landschap. Toch zitten al die mensen nu aan tafel om met elkaar na te denken hoe we aan de opdracht kunnen voldoen."

Verschillende petten

Volgens Jaap spelen er veel belangen in de groep. "De mensen in de OAG zitten er vanuit verschillende rollen en belangen. Iedereen die aan tafel zit is inwoner van het gebied. Maar sommigen vertegenwoordigen ook een belangengroep of zijn grondeigenaar en hebben dus meerdere petten op. Dat maakt het dynamisch. We zitten nu met ongeveer 25 mensen aan tafel, maar er hangen wel 100 petten aan de kapstok. Het is dus even zoeken hoe we goed met elkaar en al die rollen werken in de groep. Ik heb de indruk dat de mensen hun opvattingen goed kunnen delen. Niemand is daar terughoudend in. De deelnemers geven duidelijk aan wat hun ideeën wensen en belangen zijn en vragen daar ook ruimte voor."

Aan het werk

De eerste bijeenkomsten van de Omgevingsadviesgroep stonden nog vooral in het teken van 'vergaderen'. Jaap Jepma wil in het vervolg juist meer met de groep aan het werk. "We moeten met elkaar stappen zetten en vooruitgang boeken. Overigens zonder haast en met respect voor ieders mening. Daarvoor was het nodig om elkaar eerst te leren en kennen en helder te krijgen wat precies de opgave is. Waarvoor staan we aan de lat? Die informatie hebben we nu grotendeels op orde. Nu proberen we de omslag te maken van vergaderen naar werken met elkaar."

Scenario's

De Omgevingsadviesgroep heeft de gemeente allereerst gevraagd om de opgave voor het gebied duidelijker te maken en te vertalen in een 'gemeentescenario'. Jaap Jepma: "Dat heeft de gemeente gedaan. Er ligt nu een gemeentescenario waarin staat hoe je met alleen windmolens in het gebied 420 TJ duurzame energie op kunt wekken en waar die windmolens volgens de gemeente dan kunnen staan. Vanuit dat scenario gaan we als Omgevingsadviesgroep nu met elkaar verkennen wat we daarvan vinden. Wat zijn belemmeringen of bezwaren? Wat kan volgens ons wel en wat niet? Wat betekent het voor de omwonenden, voor gezondheid, voor het landschap en de natuur? We kijken naar al die aspecten. En op basis daarvan maken we zelf scenario's. We gaan ook kijken of er andere mogelijkheden zijn dan alleen windmolens. We willen ook kijken naar zon op land of andere innovatieve mogelijkheden. We hebben nog geen idee hoeveel scenario's we uiteindelijk maken."

Deskundigen

Bij het maken van de scenario's kan de OAG gebruik maken van deskundigen. "Er zijn veel onderwerpen waar wij te weinig vanaf weten of waar zorgen over zijn. Daarvoor nodigen we specialisten uit om hierover te vertellen. Zo is iemand van Enexis langs geweest die ons heeft verteld over de capaciteit op het stroomnet. We willen ook iemand uitnodigen die meer weet over geothermie, over gezondheid in relatie tot windmolens en over het geluid van windmolens. En we moeten in staat zijn om goede sommen te maken. Wat leveren windmolens op en hoe gaan we dat berekenen? Hoe zorgen we ervoor dat we de scenario's onderling goed kunnen vergelijken? Ook daarvoor vragen we deskundigen om ons te helpen."

Windplanner

De Omgevingsadviesgroep maakt ook gebruik van het systeem Windplanner om scenario's zichtbaar te maken. Jaap Jepma: "Windplanner laat zien hoe het eruit ziet als je ingrepen doet in het landschap. Anders dan de naam doet vermoeden, maakt Windplanner naast windmolens ook visueel hoe een zonnepark eruit ziet in het landschap. Dat kan heel verhelderend zijn."

Respect

Jaap heeft er vertrouwen in dat het de Omgevingsadviesgroep lukt om met goede scenario's te komen. "De deelnemers in de groep voelen een grote verantwoordelijkheid omdat ze een grote groep mensen vertegenwoordigen die niet aan tafel zitten. Daarom willen ze hun werk goed doen en met een zorgvuldig resultaat komen. Die houding en betrokkenheid vraagt om veel respect, het is voor de meesten niet zo maar even een klusje dat je er in je vrije tijd makkelijk bij doet."

Robert Ekkelenkamp

Blijf op de hoogte

Deze eerste editie van de nieuwsbrief verschijnt eenmalig op papier. Volgende edities van de nieuwsbrief worden digitaal verstuurd. Wilt u de nieuwsbrief blijven ontvangen? Meld u dan aan voor de digitale nieuwsbrief. Ga hiervoor naar www.hardenberg.nl/omgevingsadviesgroep en vul het formulier in.

Contactgegevens

Robert Ekkelenkamp is projectleider namens de gemeente Hardenberg. Hij is bereikbaar via 0523-289443.

Zijn er onderwerpen of ontwikkelingen die u graag onder de aandacht van de OAG wilt brengen? Mail dan naar duurzame-energieBK@hardenberg.nl